

ZÁKLADY PEDAGOGIKY MENTÁLNĚ POSTIHNUTÝCH

Veronika Stoklasová

VANČOVÁ, A. *Základy pedagogiky mentálně postižených*. Bratislava : Sapientia, 2005. ISBN 80-968797-6-6.

Skupina mentálně postižených osob je jednou z nejrůznorodějších skupin mezi zdravotně postiženými. Tudíž jsou mentálně postižení také skupinou nejvíce zastoupenou v poměru k intaktní společnosti. Proto není nic zvláštního na tom, že o mentálně postižených vychází a i v minulosti vyšla řada publikací, z nichž lze některé považovat za více a některé za méně zdařilé. Většina publikací se však zabývala pouze výsekem problematiky mentálně postižených osob (dále pouze MP). Skupina studentů speciální pedagogiky – psychopedů tak musela k získání celostního pohledu na danou oblast prostudovat velké kvantum materiálů. Jako studijní opora proto vyšla před dvěmi lety v České republice komplexně pojatá publikace s názvem Psychopedie autorů Valenty a Müllera. Na Slovensku se o shrnutí a celkový pohled na problematiku pokusila vysokoškolská pedagožka Alica Vančová.

Publikace je zpracována v 11 obsáhlých na sebe navazujících kapitolách, které autorka ihned na začátku knihy vhodně a tradičně doplnila o seznam použitých zkratk.

První kapitola čtenáři přináší nejen tradičně uváděné zařazení pedagogiky mentálně postižených (v ČR psychopedie) do soustavy věd, ale také výborně zpracovanou retrospektivu definic mentální retardace a mentálně postižených, a to nejen na Slovensku a v České republice.

Na druhou kapitolu, která se zabývá metodologií pedagogiky mentálně postižených, navazuje dle mého názoru skvěle a výstižně zpracovaná kapitola o historii péče o mentálně postižené. Téma historie zpracovala autorka na vysoké úrovni, lákavě a zároveň konstantně. Zajímavé na jejím zpracování vidím také to, že část kapitoly je věnována také chronologickému vývoji vzdělávání a akceleračnímu nárůstu požadavků na vzdělávání pedagogů, kteří se věnují edukaci osob s mentálním postižením.

Ve čtvrté kapitole není opomenuta ani problematika vymezení pojmů mentálně postižený x mentální retardace a zároveň stručně nastíněna také charakteristika MP z více různých pohledů.

Na filozoficky zaměřenou kapitolu navazuje autorka teorií komunikace mentálně postižených, pro jejíž zpracování byl v publikaci vymezen relativně úzký

prostor, ale přesto se domnívám, že je zpracována v rozsahu odpovídajícím pro toto téma.

Velmi zajímavou se mně osobně jeví také kapitola osmá, v níž se autorka zaměřila na školství pro mentálně postižené. Kapitola se zcela jistě stane po informační stránce přínosem nejen slovenským studentům speciální pedagogiky, ale také laikům i odborné veřejnosti v České republice.

Výběr předchozích témat a jejich zdařilé zpracování výborným způsobem doplňují v současnosti žádaná a diskutovaná témata – pedeutologie a specifické a hraniční problémy.

Domnívám se, že docentce Vančové se podařilo shrnout a zpracovat téma mentálně postižených, možnosti jejich vzdělávání a dalšího rozvoje ve vysoké kvalitě a kniha se jistě brzy stane nepostradatelnou součástí knihovny budoucích psychopedů jak na Slovensku, pro jehož trh je primárně určena, tak také – doufejme – u nás v České republice.